

Рецензія

на монографію Лемішка Б.Б. «Механізм державного управління модернізаційним розвитком первинної медичної допомоги на регіональному рівні».

– Дрогобич: ПП «Просвід», 2013. – 264 с.

Проблеми, що виникли в сучасній сфері охорони здоров'я України, вимагають кардинальних змін в організації та функціонуванні закладів охорони здоров'я і роботи медичних працівників. Стратегічною метою цих змін повинно бути підвищення якості та ефективності медичної допомоги. Органи державної влади та місцевого самоврядування, а також суспільство, беруть на себе відповідальність за стан здоров'я населення.

Регулювання здоров'я нації відбувається переважно за рахунок профілактичних і лікувально-реабілітаційних технологій. При цьому основну увагу до останнього часу приділяли лікуванню і реабілітації хворих. Питанням профілактики найпоширеніших захворювань серед населення, якими опікується первинна медико-санітарна допомога, приділяли мало уваги. Тому перед сферою охорони здоров'я як складовою соціально-економічного комплексу держави постали складні завдання щодо модернізації своєї діяльності.

У зв'язку з тим, що первинна медична допомога на засадах сімейної медицини у системі охорони здоров'я виконує інтегративну роль, інноваційні зміни у цій сфері приводять до суттєвих змін у всій системі охорони здоров'я.

На основі наведеного вище необхідність дослідження модернізаційних змін у сферах первинної медичної допомоги та спеціалізованої амбулаторно-поліклінічної медичної допомоги на регіональному рівні із застосуванням механізмів державного управління цими процесами викликає особливий інтерес.

Аналіз досліджень закордонних і українських вчених, присвячених ролі державних органів і місцевого самоврядування в розвитку первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, засвідчив, що вони суттєво впливають на будь-яку соціальну систему. Автором монографії встановлено, що у сфері охорони здоров'я діють політичні, економічні, організаційні, мотиваційні та правові механізми у вигляді комплексного механізму державного управління.

Об'єктами управління на рівні обласної державної адміністрації у процесі реформування первинної медичної допомоги виступають окремі громадяни, установи та засоби масової інформації, громадські організації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, які сприяють модернізаційному розвитку закладів охорони здоров'я.

Важливою складовою комплексного механізму державного управління системою охорони здоров'я на регіональному рівні є зворотний зв'язок, що дозволяє об'єктам управління впливати на суб'єкт державного управління, удосконалюючи при цьому сам організаційний механізм державного управління.

Важливим методом управління на рівні регіону є програмно-цільовий метод, а його інструментом – комплексна цільова програма. Це автору дослідження вдалось обґрунтувати на конкретних прикладах виконання таких програм з розвитку первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини у Львівській області.

Доведено, що реформування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини суттєво впливає на підготовку лікарських та сестринських медичних кадрів і наукових досліджень у сфері сімейної медицини.

Обґрунтована необхідність модернізації системи закладів охорони здоров'я на первинному рівні шляхом створення центрів первинної медичної допомоги, консультативних лікувально-діагностичних центрів і центрів стаціонарної допомоги у міських і районних поліклініках з частковим фондоутриманням у центрах ПМД.

Автор монографії обґрунтовано стверджує, що керівники закладів первинної медичної допомоги, які працюють на засадах сімейної медицини, повинні ефективно використовувати принципи сучасного мотиваційного менеджменту, щоб якість медичної допомоги відповідала світовим стандартам. Однак ефективність, якість і

доступність первинної медичної допомоги залежать переважно від економічної мотивації роботи фахівців.

Автором роботи опрацьовані оригінальні моделі організаційної структури механізму державного управління з надання первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини населенню сільських районів і міст, що відповідає інтересам держави, суспільства, територіальних громад й завданням органів місцевого самоврядування.

Досвід Львівщини, поданий у монографії, свідчить, що залучення до управління закладами охорони здоров'я первинної ланки громадських організацій сприяє переходу від державної форми управління до державно-громадської. Однак труднощі на цьому шляху лежать у площині розширення повноважень місцевого самоврядування.

Автор монографії ретельно проаналізував і довів ефективність роботи вперше створених в Україні центру первинної медичної допомоги разом з консультативно-діагностичним центром і центром стаціонарної допомоги, які інтегровані у складі відокремленої від лікарні поліклініки.

Якість медичної допомоги у закладі охорони здоров'я першого рівня з трьома центрами автору монографії вдалось підвищити за рахунок упровадження таких методів управління нею, як доступність, керованість, профілактика, спрямованість, стандартизація і доказовість. При цьому використані такі інструменти управління якістю, як локальні протоколи медичної допомоги, локальні формуляри лікарських засобів, положення про підрозділи закладу охорони здоров'я, посадові інструкції фахівців сімейної медицини, рейтингові показники кількості та якості медичної допомоги та коефіцієнт трудової участі кожного фахівця в роботі закладу охорони здоров'я, а також внутрішньополіклінічний професійний аудит.

Ця високопрофесійна робота стала наслідком виконання багаторічного наукового дисертаційного дослідження проблеми реформування сучасної системи охорони здоров'я в Україні головним лікарем комунальної 5-ї міської клінічної поліклініки м. Львова, кандидатом медичних наук, доцентом кафедри сімейної медицини, дерматології та венерології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, головним позаштатним спеціалістом із загальної практики–сімейної медицини департаменту охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації, заслуженим лікарем України Лемішком Борисом Богдановичем у Львівському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, який здобув науковий ступінь доктора наук з державного управління. Увесь наклад монографії, виданої у видавництві «Просвід» м. Дрогобича, вже надійшов до свого читача. Зацікавлені фахівці можуть ознайомитись з нею на сайті поліклініки: www.5mkpolyklinika.lviv.ua

На основі викладеного можна стверджувати, що монографічна робота Лемішка Б.Б. «Механізми державного управління модернізаційним розвитком первинної медичної допомоги на регіональному рівні» є оригінальним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Вона вирішує важливу наукову проблему з державного управління процесом реформування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, що становить її наукову новизну та має важливе практичне значення у розвитку сучасної медичної допомоги в Україні.

*Зав. кафедри терапії факультету
післядипломної освіти Львівського
національного медичного університету
імені Данила Галицького,
д-р мед. наук, професор*

Є.Я. Складаров